

Sygn. akt: I C 1588/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 23 maja 2019r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Małgorzata Wilkońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2019r

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko T. M.

o ochronę posiadania

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 337 zł. (trzysta trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. nakazuje ściągnięcie od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwoty 23,73 zł. (dwadzieścia trzy złote siedemdziesiąt trzy grosze) tytułem zwrotu wydatków świadka.

Sygn. akt **I C 1588/16**

UZASADNIENIE

Powódka A. M. (obecnie S.) wniosła pozew przeciwko T. M. domagając się nakazania mu, aby wydał powódce klucze do lokalu mieszkalnego położonego w G. przy ul. (...) klatka A, nadanie wyrokowi natychmiastowej wykonalności oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że strony są współwłaścicielami w udziale po 1/2 przedmiotowej nieruchomości, która na dzień wniesienia pozwu była przedmiotem postępowania w przedmiocie zniesienia współwłasności, toczącego się przed Sądem Rejonowym w Gdyni w sprawie o sygn. akt VII Ns 2616/14. Do początku 2016r powódka zamieszkiwała przedmiotowy lokal. Natomiast dnia 28 kwietnia 2016 roku stwierdziła, że doszło do wymiany zamka w drzwiach wejściowych. Pozwany nie spełnił próśb powódki w przedmiocie wydania kluczy, co przywróciłoby jej posiadanie lokalu i umożliwiło korzystanie z niego.

(pozew – k. 2-2v.)

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym zastępstwa procesowego, według spisu kosztów, który deklarował złożyć na rozprawie.

W uzasadnieniu pozwany podał, że od dnia 09 czerwca 2001 roku do dnia 13 marca 2015 roku strony pozostawały w związku małżeńskim. Strony przed rozwodem, z dniem 10 września 2004 roku wyłączyły wspólność ustawową małżeńską. Odrębna własność przedmiotowego lokalu ustanowiona została aktem notarialnym z dnia 18 kwietnia 2011 roku. Na dzień złożenia odpowiedzi na pozew w toku pozostawała sprawa o zniesienie współwłasności pomiędzy

stronami wskazana w pozwie. Pozwany podał również, że przed dniem 27 października 2015 roku zmuszony był do wymiany zamków. Zatem powództwo winno zostać oddalone z uwagi na przekroczenie rocznego terminu dochodzenia przedmiotowego roszczenia (art. 344 § 2 k.c.). Jeżeli ten zarzut nie okazałby się trafny, pozwany podnosił, że zgodnie z art. 346 k.c. roszczenie o ochronę posiadania nie przysługuje w stosunkach pomiędzy współposiadaczami tej samej rzeczy, jeżeli nie da się ustalić zakresu współposiadania. Okoliczność tą, zdaniem pozwanego, uzasadnia nowoczesne rozplanowanie przestrzenne – mieszkanie posiada jedno otwarte pomieszczenie o funkcji mieszkalnej, przez co może być współposiadane jedynie pro indiviso, również dlatego, że strony są ze sobą skonfliktowane, a pozwany zaspokaja w przedmiotowym lokalu mieszkalnym swoje potrzeby mieszkaniowe.

(odpowiedź na pozew – k. 20-21)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony procesu w okresie od dnia 09 czerwca 2001 roku do dnia 13 marca 2015 roku pozostawały w związku małżeńskim. W czasie trwania małżeństwa strony nabyły do majątku wspólnego lokal mieszkalny oznaczony numerem (...) w budynku położonym przy u. A. H. 6 w G., dla którego Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Strony mieszkały w okresie nabycia lokalu w G. - w G.. Dnia 10 września 2004 roku strony wyłączyły wspólność ustawową małżeńską, a aktem notarialnym z dnia 18 kwietnia 2011 roku (Rep. A nr 2571/2011) strony ustaliły odrębną własność opisanego wyżej lokalu mieszkalnego, stając się jego współwłaścicielami w udziałach po 1/2.

(okoliczność bezsporna)

Sporny lokal składa się z jednego pomieszczenia, oddzielonego przegrodami, zakreślającymi części powierzchni pełniących typowe funkcje mieszkalne (sypialna, łazienka, toaleta, kuchnia z jadalnią, pokój dzienny).

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o: rzut prostokątny rozkładu lokalu – k. 28, przesłuchanie świadków W. P. – k. 59-59v., płyta CD – k. 61, A. R. – k. 59v.-60, płyta CD – k. 61)

Po rozwodzie strony naprzemiennie korzystały ze spornego lokalu.

(dowód: przesłuchanie świadków W. P. – k. 59-59v., płyta CD – k. 61, A. R. – k. 59v.-60, płyta CD – k. 61)

W okresie wakacyjnym 2015 roku pozwany zmienił zamki w lokalu, nie przekazując powódce kluczy do niego, po czym po wezwaniu do ich wydania przekazał je powódce. Ostatni raz powódka była w spornym lokalu dnia 11 lutego 2016 roku. Najpóźniej dnia 16 lutego 2016 roku pozwany kolejny raz dokonał wymiany zamków w lokalu, nie przekazując powódce kluczy. Taki stan utrzymywał się również w dniu wyrokowania.

(dowód: protokół z czynności biegłego – k. 6-6v., korespondencja między stronami – k. 7-7v., 23,24, 26, 27, 42, 43, 44-45, akt oskarżenia z dnia 28.12.2016r. – k. 40-41)

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 28 listopada 2017 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VII Ns 2616/14 dokonano zniesienia współwłasności lokalu nr (...) położonego w G. przy ul. (...) klatka A, dla którego Sąd Rejonowy w Gdyni prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) w ten sposób, że lokal ten przyznano na wyłączną własność T. M. (punkt 1.). Postanowienie w tym zakresie stało się prawomocne z dniem 29 stycznia 2019 roku, kiedy Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał postanowienia w sprawie o sygn. akt III Ca 196/18 w przedmiocie rozpoznania apelacji od rozstrzygnięcia Sądu I. instancji.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o: odpis postanowienia z dnia 28.11.2017r. w sprawie o sygn. akt VII Ns 2616/14 – k. 102-102v., postanowienie z dnia 29.01.2019r. w sprawie o sygn. akt III Ca 196/18 – k. 103-103v.)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił po rozważeniu całego zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego w oparciu o bezsporne twierdzenia stron zawarte w pismach procesowych, dowodów z dokumentów przedłożonych

przez strony oraz dowodów z zeznań świadków W. P. oraz A. R.. W ocenie Sądu orzekającego brak było podstaw do odmowy przyznania wiarygodności i mocy dowodowej przedłożonym przez strony dokumentom prywatnym, a także urzędowym w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 28 listopada 2017 roku wydanego w sprawie o sygn. akt VII Ns 2616/14 oraz postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 29 stycznia 2019 roku w sprawie o sygn. akt III Ca 196/18, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, ani też nie zaprzeczyła, że osoby podpisane pod tymi pismami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych.

Zeznania świadków potwierdzają zakres współposiadania spornego lokalu. Wynika z nich, że strony procesu po rozwodzie, który miał miejsce w 2015 roku naprzemiennie z niego korzystały, a pozwany w okresie wakacyjnym 2015 roku wymienił zamki, nie przekazując ich powódce. W ocenie Sądu zeznania te były szczerze, spójne, a nadto nie były kwestionowane przez strony, przez co brak było podstaw do odmowy przyznania im wiarygodności i mocy dowodowej.

Sąd ograniczył postępowanie dowodowe na podstawie art. 227 kpc i art. 217§3 kpc, oddalając wnioski o przesłuchanie stron, świadka I. D. oraz wniosek o dowód z akt sprawy Sądu Rejonowego w Gdyni w sprawie o sygn. akt II K 41/17. Zważyć należało, że zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający dla ustalenia ostatniego spokojnego stanu posiadania lokalu objętego pozwem, faktu, daty, terminu i sposobu jego naruszenia oraz sposobu korzystania z niego, a dalsze prowadzenie postępowania dowodowego w tym zakresie, z uwagi na zmianę stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości byłoby nieuzasadnione z punktu widzenia ekonomiki procesowej i jedynie niezasadnie wydłużyłoby postępowanie.

Powódka swoje roszczenie oparła na treści art. 344 k.c., w myśl którego przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem.

W pierwszej kolejności ustalić należało ostatni spokojny stan posiadania. Na podstawie korespondencji pomiędzy stronami oraz prywatnego aktu oskarżenia wniesionego przez pozwanego T. M. przeciwko powódce A. S. Sąd ustalił, że powódka ostatni raz była w spornym lokalu dnia 11 lutego 2016 roku. Wówczas, jak twierdził pozwany, dokonała ona przywłaszczenia na swoją rzecz, znajdujących się w lokalu ruchomości. Okoliczność ta nie była przedmiotem niniejszego postępowania. Z dokumentów tych wynika również, że pozwany wymienił zamki w drzwiach spornego lokalu dnia 16 lutego 2016 roku i pomimo wezwań powódki, nie wydał jej kluczy do niego. Nie była to pierwsza sytuacja, kiedy pozwany zachował się w ten sposób, jednak wcześniej, na skutek wezwań powódki, pozwany wydał jej klucze, przywracającym tym samym jej posiadanie. Sąd uznał, iż powódka miała zamiar władania rzeczą „dla siebie” (animus rem sibi habendi). Świadczyć może o tym fakt, iż w trakcie wizyt w G., zamierzała korzystać ze spornego lokalu, podobnie zresztą jak pozwany. Okoliczność tą potwierdzają świadkowie W. P. oraz A. R..

Kolejną kwestią było ustalenie faktu naruszenia posiadania. Zasadniczo bezsporna była okoliczność, że takie naruszenie miało miejsce. Rozbieżność dotyczyła jedynie daty jego powstania.

Pozwany nie negował, że doszło do wymiany zamków w drzwiach. Natomiast w odpowiedzi na pozew twierdził, że wymiana zamków w drzwiach nastąpiła przed dniem 27 października 2015 roku. Pomijał przy tym okoliczność, że po tym czasie przywrócił powódce posiadanie, albowiem w akcie oskarżenia, dołączonym do akt sprawy, zarzucił powódce inkryminowane czyny, których miała dopuścić się dnia 11 lutego 2016 roku, a więc po pierwszej wymianie zamków. Niewątpliwie twierdzenia pozwanego w tym zakresie były wyrazem przyjętej taktyki procesowej, mającej na celu uzasadnienie oddalenia powództwa z uwagi na wygaśnięcie roszczenia w oparciu o przepis art. 344 § 2 k.c. Wobec powyższego zostały spełnione przesłanki z art. 344 k.c., a skoro zamki zostały wymienione ostatni raz w lutym 2016 roku i wówczas pozwany odmówił powódce wydania kluczy, tym samym zachowany został termin roczny do wniesienia powództwa o przywrócenie naruszonego posiadania. Pozew został bowiem wniesiony w grudniu 2016 roku.

Pomimo powyższego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na zmianę stanu prawnego przedmiotowej nieruchomości.

Sąd zważył, że roszczenie o ochronę posiadania nie jest skuteczne, jeżeli po dokonaniu owego naruszenia zmianie uległ stan prawny w tym znaczeniu, że prawomocnym orzeczeniem sądu został potwierdzony, jako zgodny z prawem, stan faktyczny powstały po naruszeniu. Kwestię tę może podnieść, w postaci zarzutu, pozwany. Przykładem orzeczeń spełniających warunki, o których mowa w art. 344 k.c., są wyroki uwzględniające roszczenie: petytoryjne, o ustalenie prawa własności, o zniesienie współwłasności, jak i roszczenie o spełnienie świadczenia związanego ze stanem własności rzeczy (M. Załucki [red.], Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2019, Legalis, zob. również uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20.03.1978r., III CZP 17/78, OSNC 1978, Nr 9, poz. 156).

Powyższe warunki zostały spełnione w niniejszej sprawie, albowiem postanowienie Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 28 listopada 2017 roku w sprawie o sygn. akt VII Ns 2616/14 w przedmiocie zniesienia współwłasności w zakresie punktu 1., w którym dokonano zniesienia współwłasności spornego lokalu mieszkalnego, przyznając go na własność pozwanemu, stało się prawomocne z dniem 29 stycznia 2019 roku, tj. z datą wydania postanowienia przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie o sygn. akt III Ca 196/18 w przedmiocie rozpoznania apelacji od opisanego rozstrzygnięcia. Art. 344§1 kc stanowi, że orzeczenie sądu, z którego wynika że stan powstały wskutek naruszenia posiadania jest zgodny z prawem, usprawiedliwia naruszenie posiadania i stanowi okoliczność uzasadniająca oddalenie powództwa posesoryjnego.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 344 § 1 k.c. Sąd w punkcie 1. oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.) i uznając, że powódka przegrała proces w całości zasądził na rzecz pozwanego całość kosztów procesu w wysokości 337 zł, na co składały się: opłata za czynności profesjonalnego pełnomocnika w stawce minimalnej (320 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).

Sąd nie znalazł podstaw do zasądzenia na rzecz pozwanego wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości faktycznie poniesionych kosztów, wynikających z potwierdzenia warunków zlecenia (vide: k. 101), które opiewało na kwotę 1.845 zł brutto, albowiem kwota wynagrodzenia nie może przekraczać stawek ustalonych wyżej powołanym rozporządzeniem.

Niezasadne było również zasądzenie wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego w wysokości 6-krotności stawki minimalnej.

Zgodnie z § 15 tego Rozporządzenia opłaty stanowiące podstawę zasądzania kosztów zastępstwa procesowego ustala się z uwzględnieniem stawek minimalnych określonych w rozdziałach 2-4 (ust. 1). Natomiast zgodnie z ust. 2 powyższego paragrafu opłatę w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy ustala się w wysokości przewyższającej stawkę minimalną, która nie może przekroczyć sześciokrotności tej stawki, ani wartości przedmiotu sprawy, jeśli uzasadnia to: niezbędny nakład pracy radcy prawnego (pkt 1), wartość przedmiotu sprawy (pkt 2), wkład radcy prawnego w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, jak również do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie (pkt 3) oraz rodzaj i zawilość sprawy (pkt 4).

W pierwszej kolejności należało zauważyć, że przesłanki przyznania wyższego wynagrodzenia zostały określone w powyższym Rozporządzeniu w § 15. Odnosząc się do kwestii nakładu pracy pełnomocnika w danej sprawie, przez pojęcie to rozumieć należy w szczególności ilość i obszerność złożonych w sprawie pism procesowych oraz udział w rozprawach i posiedzeniach sądu, ale także pozasądową pomoc prawną udzieloną klientowi w związku ze sprawą (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 05.09.2006r., II AKz 289/06, KZS 2007, z. 6, poz. 74). Nie ulega wątpliwości, że pełnomocnik pozwanego przeanalizował materiał dowodowy złożył odpowiedź na pozew (liczącą

dwie strony) i wziął udział w rozprawie, jednak nie na wszystkich posiedzeniach. Działania te określić należy jako niezbędne minimum staranności, które powinien przejawiać każdy pełnomocnik procesowy reprezentujący swojego klienta. Zdaniem Sądu pełnomocnik pozwanego nie przyczynił się w sposób szczególny do wyjaśnienia okoliczności faktycznych przydatnych dla rozstrzygnięcia. Nadto przedmiot sprawy w zaistniałym lub podobnym stanie faktycznym nie budził wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie. Sprawa nie była również zawiła. Ostatecznie zeznawało w niej jedynie dwoje świadków. Nie zmieniałoby tej okoliczności nawet przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości, zgodnie z wnioskami stron.

Reasumując, zarówno nakład pracy oraz charakter sporu uzasadniały przyznanie pełnomocnikowi pozwanego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w minimalnej stawce. Sąd uznał, że powódka miała świadomość toczącego się postępowania o zniesienie współwłasności, znała rozstrzygnięcie Sądu I instancji, mimo to popierała powództwo o ochronę posiadania, co przemawia za obciążeniem jej kosztami procesu, jako strony przegrywającej.

Ponadto w punkcie 3. wyroku, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 2, art. 8 ust. 1 art. 83 i 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2014.1025 z późn. zm.) Sąd nakazał ściągnąć od powódki koszty tymczasowo wyłożone przez Skarb Państwa (23,73 zł), na co składał koszt podróży świadka I. D..